Шәфигуллина Маһирә Сибгәтулла кызы

Бөек Ватан сугышы тәмамлануга 76 ел үтсә дә Җиңү яулаган батыр фронтовиклар, көнне төнгә ялгап эшләгән һәм фронтны корал, азык-төлек, кием-салым белән тәэмин иткән тыл хезмәтчәннәре халык күңелендә яши, әледән-әле алар турында язмалар басылып тора. Мин дә үземнең әбием, туганнарым турындагы истәлекләр белән бүлешергә булдым әле.

Бабам Шәфигуллин Хөббихуҗа (1901-1943) сугышка киткәндә әбием Маһирә (1902-1996) 4 бала – Фатыйма (минем әнием), Рабига, Рифкәт, Зәйтүнә белән ялгыз кала. 1941 елның 4 июнендә туган Зәйтүнә бары 35 көнлек кенә була әле. Шушы баланың бәхетеннән генә кайтсам иде, диеп соңгы тапкыр кулына алып, сөеп фронтка китә ул. Кайтырга насыйп булмый бабайга “Шафигуллин Хабри (Хафихузя) красноармеец 123 сп 62 сд погиб 14.08.1943 г., захоронен в Калужской области Спас-Деменский района в деревне Потапово” дигән кара кайгы кәгазе генә килә.

Бабай китү белән әнине (Фатима) урман кисәргә җибәрәләр;өс-баш начар, чабаталары җиргә бозланып ката, ә шулай да 15 яшьлек кыз урман кисә, 16 яшь тулуга тракторга утыра. Әби көндезен кырда-басуда эшли, төннәрен чыра яктысында оекбаш бәйли идем дип искә ала иде ул дәһшәтле елларны. Кечкенә Зәйтунә, Рабига апасы белән Рифкәт абыйсы карамагында кала. Сугыш чорының барлык авырлыгын кичерә бу балалар. “Безгә барысы да эләкте - чабатасы да, кычытканы да, юасы да. Әле мин кечкенә, өйдә генә тора идем. Рабига апа юа җыярга китә, аның кайтканын “дүрт күз” белән көтәм. Ул кайтып капчыгын куя гына, мин кулыма юа эләктерәм дә ашы-ашый урамга чабам. Менә шуның белән үстек инде. Ул вакытта без бөтенебез дә тигез идек. Авылда күпме баланың әтиләре сугыштан кайтмый калды, барыбыз да ач-ялангач. Әле сугыш беткәннән соң да бик озакка барды шундый тормыш. Әни безне туендыру, киендерү өчен колхоз эшеннән кайткач куыксыз лампа яктысында төне буе бәйләү бәйли, кешегә өй юышырга йөри иде. Берүзенә 4 бала бит ул! Аннары, әрәмә коткарды инде безне: гөлҗимеш, балан җыя идек көзен”, дип сөйли хәзер Зәйтүнә апа. Ачлы-туклы сугыш еллары..., шундый ук мәктәп еллары. Зәйтүнә апа башлангыч мәктәпне тамамлауга 1953 елда Рабига апа белән җизни Маһирә әбине гаиләсе белән Ташкентка алып китә. Рифкәт абыйга 18 яшь тулу белән Перьм өлкәсе 76нче номерлы шахтага эшкә керә. Гремечи шахта поселыгына килеп урнашалар. Тиздән Зәйтунә апа да шкатур-маляр эшен үзләштереп эшли башлый. 1960 елда Зәйтунә апа Равиль җизни белән таныша һәм гаилә корып яши башлыйлар. 1962 нче елда Рифкәт абый әби һәм гаиләсен алып авылга кайтып нефтьчеләр промышленностенә эшкә керә. Шулай итеп әбиебез яңадан туган авылында тормышын дәвам итә.

Әлбәттә, сугыш еллары, туганнарымның күргән-кичергәннәре турында Зәйтүнә апам сөйләмәсә мин белмәгән дә булыр идем. Әмма, ниләр генә кичерсә дә туган ягын, туган авылын җир йөзендәге иң изге урын итеп күңел түрендә саклап йөрткән апам истәлекләрен минем белән уртаклашты. Зәйтүнә апаның гомере Себер якларында үтә. Тырыш, эшчән апам “Коммунистик хезмәт ударнигы”, “Хезмәт ветераны” билгеләренә лаек була. Җизни белән 2 бала - Наиль һәм Любаны тәрбияләп үстерәләр.

Туган якларны сагыну сәбәпле Чиләбе өлкәсе Троицк шәһәренә 70нче елларда кайтып урнашалар алар. Балалар укып чыга, үзләре гаилә коралар. Олыгаю сәбәпле Зәйтүнә апага әбине тәрбия кылырга туры килә,1995 елда әби янына кайтып төпләнәләр алар. 93 яшьлек әбине түрдә генә утыртып аңа кадер-хөрмәт күрсәтәләр. Әби 1997 елда июль аенда ак әби булып бакыйлыкка күчә. Зәйтүнә апа үзе дә хәзер кадерле әни, 4 оныгына әби, 7 оныкчыгына ак әби ул. Ә безнең өчен кадерле әни кебек апа ул. Апабыз хәзер үзе дә өлкән яшьтә. Ләкин, бернигә карамастан һәрвакыт ачык, юмарт, шәфкатьле, туган җанлы. Бабайның бердәнбер рәсемен кулына алып, әти җаныем миңа әти назы күрергә насыйп булмады, әти сүзен әйтергә язмады диеп күкрәгенә кыса, аның рухына багышлап хәер-дога кыла. Әбиебезне тәрбия итә алуына шөкер итеп яши.

Зөһрә Миннәхмәт кызы Сәлимуллина, 2021 ел, июнь

ШАФИГУЛЛИН ХУББИ ШАФИГУЛЛОВИЧ

Маһира әби, Зәйтүнә апа. Гремячинск,1959 ел

Зәйтүнә апа, Рәвил җизни, 1960 ел

Зәйтүнә апа улы Наил һәм кызы Люба белән. Троицк шәһәре, 1968 ел

Зәйтүнә апаэштә. Норильск, 1974 ел

Зәйтүнә апа Чаллыда2019 ел

Зәйтүнә апа Кама буенда, 2020ел

Шафигуллин Хоббихуза

Родился в с.Бизяки в 1901г.

Призван в РККА 27.08.1941г.

Пришла похоронка в 1943г.

(из Похозяйственных книг с.Бизяки за 1940-42г.г)

Шафигуллин Хуппихузя 1901

Место рождения: с.Бизяки

Призван Бондюжским РВК 27.08.1941

(Сведения на граждан, призванных Бондюжским РВК Татарской АССР в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 г.г.)

Шафигулин Хуби

Именной список части

Дата рождения: __.__.1901
Дата призыва: __.08.1941
Место призыва: Ведлозерский РВК, Карело-Финская ССР, Ведлозерский р-н
Воинское звание: красноармеец
Воинская часть: 123 сп 62 сд
Выбытие из воинской части: 14.09.1943
Куда выбыл: Погиб
Дата прибытия: 17.04.1943
Информация об архиве -
Источник информации: ЦАМО
Фонд ист. информации: 6459
Опись ист. информации: 61854с
Дело ист. информации: 1

24/1 Х 43
24/1 Х 43

№ 1185

Форма № 4

436

Место для штампа части

ИЗВЕЩЕНИЕ

Ваш Муж стрелок Войсковой части 37637
муж, отец, сын, брат, должность, наименование части, воинское звание
кр-ц Шадигулин Харби
фамилия, имя, отчество
уроженец Тат. АССР Вандежский р/н
село, деревня, район, город, область
в бою за социалистическую Родину, верный воинской присяге, проявив геройство и мужество, был убит 14.08.43г.
время гибели
похоронен: С-в 500 м. д. Потапово Спас-Деминского р/на Смоленской области
точный адрес места погребения

Линия отреза

Настоящее извещение является документом для возбуждения ходатайства о пенсии (приказ НКО СССР №...............)

Командир части
майор

Военный комиссар
(Славнов)

Начальник штаба
капитан (Таран)

М. П.

ЦТ НКО. 4214—42

ДЛЯ ПОЧТОВОГО ОТПРАВЛЕНИЯ:

Куда: Тат. АССР Вандежский р/н

полное наименование села, деревни, района, области и

д. Безьянки

почтового отделения. Если город, наименование улицы, номер

дома и квартиры

адрес получателя

Кому: Шадигулина Минра

фамилия, имя, отчество получателя

От кого: Полевая Почта 37637

наименование части и ее почтовый адрес

27.08.41 г.

80, 115

Форма № 15

ИМЕННОЙ СПИСОК

на команду № 96, отправляемую из Бондюжского

райвоенкомата в распоряжение командира 490 сап. б-на

гор. Суслонгер.

№№ п/п	ВУС	состав	ФАМИЛИЯ, ИМЯ И ОТЧЕСТВО	Год рождения	Партийн.	Национальн.	Место жительства
1	1.	м.нс.					
2	1	1					
3	✓	рядов	Судаков Яков Илларион.	1903	б/парт	рус.	Ик. Устье
4	1 ✓	✓ ✓	Шишов Иван Владимиров	1900			
5	✓	✓ ✓	Кайбобаев Иван Михайл.	1900	"	"	Тат. Усады
6	✓	✓ ✓	Отраков Петр Ермолов.	1902	"	"	"
7	✓	✓ ✓	Садреев Гарей	1902	"	Тат.	Беляка
8	✓	✓ ✓	Галимуллин Галимулла	1901	"	"	—
9	✓	✓ ✓	Гимазетдинов Хуза	1902	"	"	—
10	✓	✓ ✓	Серебряков Иван Осипов	1903	"	русск.	п. Покровск.
11	✓	✓ ✓	Поньекий Илья Дмитриев	1901	"	"	Тих горы
12	✓	✓ ✓	Малахин Василий Петров.	1911	"	"	Тих горы
13	✓	✓ ✓	Лобанов Иван Тимофеев	1903	"	"	Бондюга
14	✓	✓ ✓	Исламов Миннголей Исл.	1911	"	Тат	Кол. Ключ
15	✓	✓ ✓	Кузнецов Алексей Алекс.	1901	"	русск	Тихоново
16	✓	✓ ✓	Садимуллин Хабибахмет	1903	"	Тат	Кол. Ключ
17	✓	✓ ✓	Гарифуллин Галимулла	1901	"	Тат	Тураево
18	2 ✓	мл.ко ✓	Мельников Иван Михайл.	1902	б/п	русск	Ижовка
19	✓	ст.к-н ✓	Карпанаев Кузьма Васил.	1904	"	русск	Бон
20	✓	рядов ✓	Романов Константин	1911	б/п	Тат	Бондюга
21	✓	✓ ✓	Исмагилов Хази	1901	"	Тат	Камаево
22	✓	✓ ✓	Ахмадеев Миннахмет	1902	"	"	Камаево
23	✓	✓	Тамаев Иван Федоров	1910			
24	✓	✓	Пономарев Григорий Фил.	1903	"		

№№ п/п.	ВУС	Состав	ФАМИЛИЯ, ИМЯ И ОТЧЕСТВО	Год рождения	Партийность	Национальность	Место рождения, жительство
25	6	рядов	Сансызбаев Зинатулла	1902	б/пар.	Татар.	Тат. Каширин
26	"	"	Поберухин Николай Иванов	1904	"	рус.	Богдановка
27	8	МНС					
28	26	рядов	Лисин Николай Иван.	1916	б/п.	рус.	Точелин.
29	"	"	Бертерев Степан Иванович	1912	"	"	Монасыпова
30	"	"	Исаков Василий Петрович	1916	"	рус.	т. Чельн.
31	"	"					
32	48	МНС	Сиваев Иван Владимиров.	1904	б/пар.	Рус.	Ионшак.
33	"	"	Горшенин Иван Роман.	1903	б/п.	русс.	Баилар
34	"	"	Смирнов Федор Дмитр.	1904	"	"	Макарово.
35	"	"					
36	"	рядов	Колпаков Степан Иван.	1902	б/п.	русс.	Поляна
37	"	"	Мардаков Хазиахмет	1901	б/п.	тат.	Абалач
38	"	"					
39	"	"					
40	67	МНС					
41	"	рядов	Колпаков Александр Серг.	1909	б/п.	рус.	Поляна
42	109	рядов					
43	125	рядов	Шигилов Петр Никитов.	1904	б/п.	рус.	т. Чельн.
44	"	"	Волков Алексей Васильев	1912	б/п.	"	Боилар
45	"	"	Кучин Василий Артем.	1905	"	"	Кр. Остров
46	"	"	Коробков Иван Филипп.	1904	"	"	Тат. Горы
47	123	рядов	Тюткин Федор Романов	1908	"	"	Тат. Горы
48	"	"	Щукин Николай Сергеев.	1904	"	"	Ик. Устье
49	124	14/ мл. к-р	Бачкаров Василий Федор.	1915	б/пар.	Русск.	Ик. Устье
50	"	"	~~[illegible]~~ Сергеев Алексей Петрович	~~1913~~ 1916	"	Тат.	Ст. Ерминино
51	"	"	Малышев Капитон Евдок.	1903	"	Тат.	Мунайкино
52	"	"	Шакиров Ахметгарей	1913	"	"	Тойгузино
[illegible]			Кучин Сергей Андреевич	1909	"	русс.	Голодаево
			Харитонов Андрей Михайл.	1911	"	Тат.	Сетяково